

CRISTIA

Oglaš. pripeslana itd. i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglaš. itd. laju se naplatnicom ili položajcom pošti. štedionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu pošta predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana naplate „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 847-849. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu malo stvari, a rasloga sve pokvari. Narodna poslovice.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju nepotpisani ne tiskaju a nefrankirani ne primaju.

Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, na godinu 8 K za seljake, 5 K god. u obće. K 250 na III K "5" — jedn. god. god. god. God. godine.

Izvan carovine više poštarina. Plaća i utućaje 40 u Pall.

Pojedini broj stoji 10 h., kao stali 20 h., koji u Full, toll izvan isto.

Uredništvu i uprava nalazi se u „Tiskari Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr.“ (Via Giacila br. 1), kamo neka se naslovljava dva pisma i predplate.

† Slavoju Jenko.

Nemila smrt pobrala nam je opet jednoga iz među najboljih narodnih pobornika. Pobrala nam ga je u najljepšoj muzevnoj dobi naglo i nenadano, kad smo se tomu najmanje nadali.

Slavoju Jenka, iskrena prijatelja, žarka i ne sebična rodoljuba ne ima više među živućima.

Prije 8 dana pojavili su se na njemu prvi znaci teške bolesti. Zadnjih dana prošloga mjeseca pozilio mu iznemnda. Opaziše na njemu znakove kapi, koja ga je udarila lagano, pa sve to jače, dok je posve izgubio svijest. Još i za svijesti pomirio se je s Bogom primiv sv. sakramente za umiruće. Prizivani nglo liečniči sudise odmah, da je holkikovo stanje vrlo teško. Obćinski liečnik Dr. Bilek i prizivao liečnik iz Pazina Dr. Sebesta, u potrebiše sva moguća liečnička sredstva ne bi li svoga prijatelja obitelji i narodu spasili. U nedjelju krenulo je bolestnikovo stanje nešto na bolje, što nam gg. liečniči priobriše, te smo mi pod tim utiskom i napisali viest o bolestnikovu stanju izraziv nađu, da će se bolestnikovo stanje popriliti, ne nastanu li nove komplikacije. Vruće nađe i želje naše, gg. liečnika, teško zabrinute obitelji i sviju Podgrajaca ne obistinise se žalibože. U ponedjeljak krenu bolest na gore i utork u 4½ sata u jutro usnu za uvjek naš velezasluzni rodoljub.

Tužni glas smrti našega nezaboravnoga Jenka odjeknuti će bolno ne samo širom čitave Istre, već i daleko preko njezinih granica, jer bijaše Slavoju Jenko na daleko na daleko cijenjen, štovani i ljubljen. Prerana njegova smrt zadala je njegovoj obitelji ne izlječivu ranu, a narodna naša stvar u Istri, napose u Podgradskoj obćini izgubila je u njemu najboljeg, najodličnijeg i najvrstnijeg pobornika, zagovornika i zastupnika.

Pod teškim udarcem, što nam ga je zadala nemila viest o smrti milog nam druga i prijatelja, nije nam moguće triezno i hladno već danas ocieniti neizmjerne zasluge, što si ih je stekao naš Slavoju za Hrvate i Slovence Istre, koji mu ne će i ne smiju nikada zaboraviti dužne harnosti.

Slavoju Jenko rodio se 12. augusta 1862. u Trnovoj (Kranjska) gdje je izučio početne nauke, realnu dovršio je u Ljubljani, a tehničke škole u Gracu.

Radi smrti svoga svaka, odličnoga rodoljuba, obćinskoga načelnika u Podgradu Frana Šabea, napustio je Slavoju tehniku struku te se naselio u Podgradu, preuzeo posjed i trgovinu svoga svaka. U Podgradu savio si je sretno obiteljsko gnijezdo sa milom si suprugom Franjcom Jelovsek iz Ilirske Bistrice, koja mu je rodila krasnu djeticu, od kojih su na životu 4 sina i jedna kćorka.

Slavoju Jenko posvetio se je u ranoj mladosti javnomu našem životu. On je

obnašao dugi niz godina teško breme obćinskoga načelnika u Podgradu i još teže ono zemaljskoga zastupnika na istarskom saboru.

Odlikovao se je vazda svojom odlučnošću, iskrenošću i uztrajnošću u našoj narodnoj borbi, te ga možemo u tom obziru stavititi za uzor našoj mladjoj generaciji.

Radi njegove odlučnosti i bezobzirnosti u obrani narodnih prava prama javnim oblastim, bilo zemaljskim, bilo državnim nije uživao nikada njihovih milosti, već mu stavljase svuda zapreke i stvarase nepotrebne poteškoće. Nu on je ostao uvijek čvrst, odlučan i nepomičan prema visokim i najvišim predstojnikom oblastima, za koje je uvijek govorio, da su radi pučanstva, niipošto ono radi njih.

Zbog razgranjene trgovine i svojih velikih domaćih posala, položio je Jenko čast zemaljskog zastupnika i onu obćinskog zastupnika, posvetiv se posve svojoj obitelji, svojoj trgovini i raznim domaćim gospodarskim društvima. On je bio začetnik tamošnje posujilnice, koja krasno djeluje među ovim siromašnim narodom; bio je predsjednikom ili podpredsjednikom „Gospodarske zadruge“, „Mljekarske zadruge“, „Narodne čitaonice“, utemeljitelj „Narodnog doma“ itd. itd.

Njegovo raznoliko i svestrano djelovanje na narodno političkom i gospodarskom polju prepuštamo višijem peru, te zaključujemo ove redke izrazom dubokog saučestva prema teško uciviljenoj obitelji i svojli našeg premilog prijatelja, druga i pobratima, kojemu kličemo iz dubine pottra srca: Milij Slavoju, lahka Ti bila domaća gruda i viečna Ti uspomena među nama!

Iz carevinskoga vieća.

Za ublaženje biede u obćinama Mošćenice i Kastav u Istri.

Prešni predlog zastupnika *Spinčića, Laginje Mandića i drugova* tičući se državnih podpora stanovničtvu mjestnih obćina Mošćenice i Kastav, silno oštećenom od suše i tuče.

U čitavoj Istri zavladała je ljetos već mjeseca junija velika suša, radi koje su silno trpili proizvođi zemlje i trava. K tomu je nadašta u mnogih mjestih i tuča.

Spomenuti ćemo ovdje samo mjestne obćine Mošćenice i Kastav.

Noću između 9—10. julija uništila je tuča, koja je padala pol sata, grozđje posve u mjestnoj obćini Mošćenice ošetli jako trje za više godina. Pošto je grozđje jedini prolzovod, iz kojega većina stanovničta utriži nešto novca, tada si je lahko stvoriti teški položaj, u kojem se oni nalaze. U mjestnoj obćini Kastav uništila je suša bar dvie patine poljskih proizvođu prouzročiv na travi veliku štetu. Tuču, koja je poprattila prvu neznatnu ljetnu kišu, ošetlila je trje, gdje više, gdje manje.

Pređpostaviv to, stavljaju podpisani predlog:

Visoka kuća neka izvoli zaključiti:

„Poziva se c. k. vladu, da pruži od sredstava za ublaženje biede izdašnu podporu stanovničtvu mjestnih obćina Mošćenice i Kastav u Istri, silno oštećenom od suše i tuče, eventualno za provedenje javnih radnja i za promicanje poljodjelstva.“

Ovaj predlog neka se razpravi svimi kratičami dopuštenim pravilnikom i neka se uputi odboru za ublaženje biede.“

U Beču 17. julija 1907.
Spinčić, Laginja, Mandić i drugovi.

(Prešnost je predlogu priznata, te bi upućen spomenutom odboru.)

Za ublaženje biede u političkom kotaru Pazin.

Prešni predlog zastupnika *Dra. Laginje, Mandića, Spinčića i drugova.*

Dne 15. p. m. posjetila je više obćina kotara Pazin u Istri strašna tuča. Sve je tako uništeno, da se žito nije isplatio ni kositi, dočim su vinogradi većim dielom ne samo za ovu, nego također za više godina tako oštećeni, da se ne može očekivati nikakov plod. Ono što nije uništila izvarena suša, poščinila je spomenuta elementarna šteta.

Stanovničtvu gleda dvojno u budućnost. Sva je šteta proračunana na više stotina hiljada kruna.

Tuj je izdašna i brzo pripomoć za ublaženje biede iz državnih sredstava neobhodno potrebita.

Osim podpora za nabavu hrane teško oštećenim i krme za njihovo blago, potrebita je neobhodno znatnja gradnja cesta u rečenom kotaru.

Pozivajuć se podpisani u tom pogledu na predlog, stavljen u prilogu 571 godine 1905. i na njihovu dne 16. p. m. prođitanu interpelaciju, stavljaju ujedno sliedeći prešni predlog:

Visoka kuća neka izvoli zaključiti:

„Poziva se c. k. vladu da pruži bezodvlačno izdašnu podporu iz državnih sredstava obćinama političkog kotara Pazin, koje bijahu dne 15. julija tućom uništene, i da dade za ublaženje obćenite biede provesti javno koristne radnje.“

U Beču 18. julija 1907.
Dr. Laginja, Mandić, Spinčić i drugovi.

(Pošto je predlogu priznata prešnost, upućen je odboru za ublaženje biede.

Za oblaštenje obćinskih i zemaljskih izbora u Istri.

Interpelacija *Dra. Laginje, Mandića, Spinčića i drugova* na njegovu prouzvišenost gospodina ministra nutarnjih posala tičući se olakhoćenja provedbe izbora obćinskih zastupnika i izbora zemaljskih zastupnika pokrajino istre.

U doba kad no se je za Istru zemaljski i obćinski izborni red uvelo (dodatak febrarpatenti godine 1861. i zakon mjeseca julija 1863.), bilo je u onoj pokrajini mnogo manjih samostalnih obćina;

vršenje izbornog prava za izbor obćinskih zastupnika kano i za zemaljski sabor ne bijaše dakle sa nikakovom većom poteškoćom skopećano, pošto ne bijaše izbornikom sjedište obćinskog ureda, gdje su birali niipošto daleko.

Talijanska većina zemaljskog sabora znala je pako već godine 1868. tako uprikladiti, da je mnogo seoskih obćina Istre svoju samostalnost izgubilo, i da se ih je sa pojedinim gradovima u jednu mjestnu obćinu sa sjedištem u gradu spojilo.

Seoske općine jesu skoro isključivo Slavencima (Hrvati i Slovenci), gradovi pako skoro isključivo Talijanima napućeni. O tom bi se dato napisati čitave knjige, knkve su tom avezom mjestnih obćina hrvatskom stanovničtvu Istre nepravice u političkom (prosvjetnom i gospodarskom) pogledu narinite.

Tražeeći lika protu tomu, navesti ćemo ovdje samo jednu takovu.

Kod izbora obćinskih zastupnika, kano i kod zemaljskih izbora, moraju često doći izbornici u veoma udaljene gradove, da ovrshe tamo svoja po ustavu im pripadajuće prava. — Ako se pomisli pako, da je seosko pućanstvo Istre većinom vrlo siromašno, da nema u mnogih slučajevih nihakovih ili vrlo loših puteva, da su izvanjski izbornici čim stupe većinom među drugojezično gradsko stanovničtvu, također u narodnostnom pogledu vrlo neopravdanim uplivom izloženi; pomisli li se nadalje, da su mjestne obćine tako velike, da već same dvie (kao n. pr. Poreč sa Vrsarom, Pitan sa Izulom, Labin sa Plominom) ili čak sama jednu (kao Pula, pak Cres) jedan čitavi sudbeni kotar sačinjavaju, to se dade lakko pojmiti, koliko mora da podnese truda, troška i dangube seosko pućanstvo u takvih mjestnih obćinah, kada se vrše obćinski ili zemaljski izvori.

Zahtjev dakle — mimošav političko-narodne razloge — pametne uprave i visokih gospodarstvenih koristi, da se doskoči tomu zlu, na koje bijahu državne oblasti često, ali žalibože uzalud upozorone, te da se već jednom dade podredjenim oblastim u tom obziru stroge upute.

U tom obziru ne bi se zaista naišlo na nikakve poteškoće.

Imalo bi se primjerice ovako birati: Za obćinu Vrsar u tom samom mjestu, pah u Svet Lovreću, Pazenićkom i u Funtanah; za mjestnu obćinu Poreč u samom gradu, te u Zbandaju, Baderni, Fuskulinu ili Draćevu, Novojvasi i u Taru; za mjestnu obćinu Pula: u samom gradu, zatim bar u Pamesu, Sitanu i Alturi; za mjestnu obćinu Labin u samom gradu, pak u Veti, Svetoj Nedelji i u Šumbreru; za mjestnu obćinu Cres: u samom gradu, zatim bar u Belom i Martišćelci; za mjestnu obćinu Lošnjali; u samom gradu, na obćin otocima Susak i Unije, koji nisu ni danas probrodarskom vežnjom spojeni.

Ovakove odredbe ne stoje niipošto u protimbii sa zakonom, pošto je po § 18. postojećeg izbornog reda ustanova više od jednog izbornog mjesta predviđena. (U

izvorniku stoji: „Provedenje izbora treba gznskom da. do znanja va koja u kojima mjestima valja da se sakupe pojedina izborna tijela i kolik broj obćinskih zastupnika treba da biraju.“

Provedenje izbora u različitim mjestima iste mjestne obćine opravdano je dakle tim, što su jednom postajale manje samostalne mjestne obćine i jasnom istom zakona; što se specijalno tiče zemaljskih izbora opravdan je zahtjev nadalje tim, da ne valja, dok postoji Murijski sustav podništvo, što moraju prvotni biraci seoskog izbornog kotara u grad, dakle tuđi im gradski izborni kotar, na glasovanje.

Na temelju svega toga i buduć bi se to pitanje moralo praktično riješiti što prije, povodom nekih obćinskih izbora, stavljajući podpisane na njegovu preuzvišenost gospodina ministra unutarnjih posla najprešniji upit:

„Je li njegova preuzvišenost pripravna, da poduzme čim prije shodne korake, da se provedenje izbora obćinskih zastupstva i zemaljskih zastupnika u Istri tako uredi, a da budu mogli izbornici seoskih obćina, spojenih sa kojim gradom u jednu mjestnu obćinu svoje izbornu pravu vršiti na prikladnom mjestu na selu i da se u slučaju protivme sa strane pojedinih obćinskih glavarstva i izbornih komisija provedenje izbora, povjereno obćinama kao preneseni djelokrug istim oduzma i da se taj izbor prikladnim za to državnim činovnicima provede?“

U Beču 18. julyja 1907.

Dr. Laginja,
Mandić,
Spincić i drugovi.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Pišu nam iz Sanvinčenti. I opeta se je talijansko razbojstvo pokazalo u svojoj pravoj slici. I opeta je potekla hrvatska krv! Propadajuća talijanska klika u Sanvinčenti laća se svakog oružja, nu spasa joj nema.

Dne 4. t. m. bilo je u gradu do podne sve mirno, našega naroda bilo je sve puno, kao što svake nedjelje, koji dođe da obavi svoju kršćansku dužnost. Poslije podne pokupiše se razstrkani i gladni trubunčati, pa u svrhu da tobože počaste svog „premilog dobrotnika“, a da ih ovaj obdaruje jelom i pilom, prirediše mu u dva sata po podne pred njegovom zgradom mačju počast.

Glazba je negda bila kako tako uvježbana, nu sada sve se primiče propasli, kako i njezin kapo Andrea, čija je bogatija u Franzinove ruke.

Medju gostovima sjor Bibe bili su i neki talijanski kapurijoni iz Pale i Rovinja, kojima nije valjda bilo razvotmudivo, kako da se u talijanskom Svet Vinčentu čuje hrvatska riječ i pjev. Pošto su bili siti mačje glazbe, a duša im nije mirovala, pošto u blizini čuje hrvatski pjev, naručise „trubilima“ da podju glasbom mimo naše sgrade i kroz hrpu naših ljudi, koji se na ulici medju sobom veselo razgovarahu. Oni u istinu prorinuše prvi put, ali se više ne povratise onim putem. Na kraju grada odložili su svoja glazbala u nekoj kući, oborazali se drvinama i kamenjem, te počeli tjerati naše ljude van iz grada. Na jedan hip sakupila se stara i mlada talijanska gamad i bježe u potjeru za našima. Sa prozora bacale su žene svojim drva, da naše tuku i vikale: „peccá cke non gavemo oglio cotto“.

Bilo tu plaća građanske djece i žena, bilo vike: „morte ai croati“, „fuora i scavi“, „abasso colla casa“, „mazzemo lo“ itd. I mislio se za hip, da je zbilja odzvonilo svima našima.

Napadači, ovi barbarski naši Talijani, skupili su se zatim u gostioni, gdje se

hvalisahu, kako da su junački i bez ikakve ozlede potjerali Hrvate iz grada. Od naših bili su dvojica teško ranjeni, te se danas nalaze u bolnici u Puli, a petorica zadobili veće i manje rane. Za napadaj bili su građani već u jutro pripravi, što tekardanas doznasmo, dočim naši nijesu za to gostoljubivost nista znali.

Bojim se, da ako budu talijani tražili naše krvi, to će ja u istinu i više viditi, ali bi mogli viditi i čnu svojih bližnjih. Tko traži, nadje!

Naš je narod dobar, pobožan, radin, ali vezan je na ovo talijansko gnjezdo, jer tu je crkva, obč. ured, dućani, sjedište naše posujilnice, sa 360 članova i i gospod. družva, a naš čovjek u svagdanjoj pogibelji života.

Već te večeri dogodilo bi se bilo veliko zlo, da se nijesu pozatvarale gostione i da nijesu građani pobjegli u svoje kuće pri dolazku naših ljudi iz sela.

Vrstno i strogo ponašanje ovdješnjih oružnika, pripionoglo je mnogo, da se nije što gorega dogodilo.

Prijelite, da čete baciti kuću doli, prijelite, da čete ubiti g. S., ali ne bude li njega, bit će drugi, a Vama je smrt na vratu, jer se naš narod budi!

Ponovni napadaj. Dne 6. o. m. došao je u sred podne do svoje sestre veleč. g. Filipčić, župnik iz Žrnjina. Na povratku bio je izvan grada napadnut kamenjem i njegova nećakinja bila je ranjena na glavi.

Do kada će trajati takvi odnošaji?

Čudimo se političkoj oblasti, koja je ovdješnju žandarmerijsku postaju smanjila, mjesto da ju poveća, jer dogoditi će se, da će naš narod biti prisiljen, da dađe, uslijed neprestanog izazivanja i napadanja, građanima poštnu lekciju. Na ovo osobito upozorujemo političku oblast.

Lošinjski kotar.

Mali Lošinj. Javljaju nam od onamo, da je ovih dana Sv. Otač Pio X. podijelio križ za zasluge „Pro Ecclesia et Pontifice“ gospodji Etisi Skopinčić, udovi pok. kol. škol. nadzornika. Vrlo riedko biva, da Sv. Otač podijeli koje odlikovanje gospodjama, pa eto ta čast je zapala gospodju Skopinčić, koja se doista u Lošinju ističe i osobnim krjepostima i revnošću za ured. crkve, a navlastito se je kao ravnateljica pobožne zadruge gospodja E. S. i za izradbu crkvenih aparata zauzimala mnogo, uz pomoć nekih gospodjica za izlozbu crkvenog ruha, koja se držala prošlog marča. Prava krjepost nadje uvijek zasluženo priznanje i nagradu, pa i mi gospodji Skopinčić čestitamo na odlikovanju uz želju, da bi se u nju ugledale mnoge druge gospodje, koje misle da služe crkvi i Papi, dok fanatično služe kamoru i rade za njezine ciljeve.

Pišu nam iz Cresa. Dopustite gosp. uredniče, da Vam se iz Cresa u kratko javimo. Kad vam češćim dopisima ne napunjamo stranice naše malene „N. Sloge“, to je svakako dobar znak, koji se ipak jednom mora registrirati. Ovdje ne živimo doduše u slasti i lesti, a mogli bismo se i potužiti na svakojake neprijateljke neprilike, ali to je ovdječ poznata stvar, u kojoj već i otvrdismo. Ni to nije baš najveće zlo, jer u borbi je spas.

Moram naprotiv javiti, da se mi orijaskim korakom širimo, pa što se je u najopretnijem pogledu pred veoma kratko vrijeme činilo utopijom, to je sada ugodna zbilja.

Pred nedelju dnna priredismo drugu zabavu, gdje se cresski dilantni po drugi put pokazao svoj divni rezultat svojeg tromesečnog rada. Hvala lijepla našem poživovnom i veseljenom zborovodji.

Zabavi je prisustvovalo preko 500 ljudi, ne računajući onu našu vlastelu, koja

su u velikom broju došla po okolnim kućovima da bi stogod ispijurali, gdje se pak ujedno uvjerise, kako li se taj od njih kroz viekove zanemareni puk ljudski zabavlja i oplemenjuje. Čitava zabava bi-jaše im ostrá lekcija njihovoj bivšoj oćin-koj briži, tako da ostadoše osupnuti nad našim napredkom.

Nadalje Vam imamo javiti, da će im naša „Družbina“ skola već prva godine odnijeti polovicu djece (preko 200), što će biti najbolji dokaz — jer se radi o neumljivim ciframa — našeg osvijestjenja!

Voloski kotar:

Promocija. Pišu nam iz Kastva. U sriedu dne 31. julyja bio je promoviran na čast doktora prava naš zemljak gosp. Dr. Vjekoslav Vlah, rodom Trščanin, a porieklom Kas'avac. To je prvi doktor prava iz Austrijskog Primorja promoviran na Zagrebačkom sveučilištu. Mladom doktoru naše iskrene čestitke!

iz Mošćenice nam pišu. U četvrtak dne 25. p. m. sprovedosmo do hladnog groba mrtve ostanke pokojnog Ivana Negovetića, pomorskog kapetana iz Sv. Ivana kod Mošćenica. Pokojnik je bio jedan od onih danas dosta riječkih starih pomoraca, koji je u svojoj mladosti bio zadodjen dukom Ilirizma, pa je sve do smrti ostao vjeran sin svoga naroda. Dok je plovio morem, znao je često kititi pomnosne jedrenjače našom lijepom trobojnicom, a odkada je živio u svom zakonitištu kod sv. Ivana u svakoj je svečanjoj prigodi okitio svoju kuću istom trobojnicom. U ovo nekoliko zadnjih godina odkad imamo i kod nas dosta borbe za narodnu stvar, iskazao se je i pokojnik u mnogim prigodama. Kad se je osnovalo čitaonicu kod nas, odmah je bio i on članom i ostao je takovim sve do smrti. Kako je bio društven čovjek pokazuje najbolje to, što je kod svake zabave i druge svečane zgrade i on svim silama sudjelovao.

Prigodom kojih god izbora došao je na biralište i otvoreno glasovao s narodnom strankom. Videći stranka toliko domoljublje kod njega i znajući kako je poznat i obljubljen, htiela ga je kod zadnjih obćinskih izbora kandidirati za načelnika. Nu kako je pokojnik bio uvijek skroman, nije htio te časti nikako primiti. Kako je bio zauzet za narodnu stvar pokazao je i u zadnjih danima svoga života. On se je naime u oporuci sjetio naše zaslužne „Družbe sv. Cirila i Metoda“.

I premda je bio tako izraziti narodnjak, ipak su ga i protivnici štivali, jer su u njem vidjeli pravog čovjeka, pošternjaka od pete do glave, karaktera, komu se treba diviti. Koliko je pokojnik bio stovan i ljubljien, pokazalo se je najbolje prigodom sprovoda. I stariji ljudi vele, da takovog sprovoda davno nije bilo u Mošćenicah. Učesnika bilo je mnogo ne samo iz naše općine, nego i odkudje iz Lovrana, Kastva i Rijoke. A i pravo je mili Ivane, da su Ti tako izkazali zadnju počast, jer si Ti to u podpunoj mjeri i zaslužilo, pa Ti i mi još jedan put iz dna srca kličemo: Pokoj Ti vječni i lahka Ti bila domača gruda!

Dva javna sastanka obdržavao je prošle nedjelje zemaljski i državni zastupnik g. Marko Mandić u mjestnoj obćini Jelšana. U nedelju poslije sv. mise zgrnuo se mnogobrojno obćinstvo pred krmom g. Princ u Jelšanah, gdje je za shoda prvi progovorilo domaći župnik veleč. g. Josip Vekarićki, koji je pozdravio zastupnika, zahvalio mu se što je došao ojet medju svoje izbornike, te predložio za predsjednika sastanka obćinskog načelnika g. Jakova Valončića. Ovaj se zahvali na počasti, te podijeli rieč zastupniku, koga je narod oduševljeno pozdravio. G. zastupnik izručio je prisutnim srdačne pozdrave svoga druga i prijatelja zastupnika Spinčića (obćenito kličanje živo Spinčić!) kojemu ne bijaše moguće, da

prisustvuje današnjem sastanku. Sjetio se i drugoga muža i rodoljuba, bivšeg zemaljskog zastupnika za onaj izborni kotar, g. Slavoj Jenka, koji je bio stalno obćać doći na sastanak, kao što je to i do sada obćićavao, al ga snasla teška bolest. Medjutim dobili smo žalostnu vijest o njegovoj smrti. (Op. Ur.)

Zatim je zastupnik obćirno govorio o posljedicah novoga izbornoga reda, o sjajnom uspjehu Hrvata i Slovenaca Istre dne 14. i 28. maja o. g., o prepiranju pojedinih stranaka, o razlozih, radi kojih nije došlo do jedinstvenog jugoslavenskog kluba, o djelovanju novog parlamenta i o radu narodnih zastupnika Istre, za prošlog kratkog zasjedanja. Govor taj je obćinstvo vrlo pažljivo slušalo i opetovnim odobravanjem popratilo.

Pošto je zastupnik oslušao i pobliježio razne želje i potrebe tamošnjeg pučanstva, zaključio predsjednik sastanka, koji se je vršio u najljepšem redu.

Poslje objeda odvezao se je zastupnik Mandić u društvo g. župnika, načelnika i još nekoje gospode iz Jelšana u najzapadnije selo Istre, u odaljeno Podgraje, koje se nalaze na granici istarsko-kranjskoj.

Tuj je obdržavan drugi sastanak i to poslije blagoslova, i premda ne bijašu svi stanovnici na vrijeme o tom obaviješteni, sakupilo se ipak u znatnom broju. Sastanak je otvorio načelnik g. Valentić, predloživ za predsjednika domaćeg dušobrižnika veleč. g. Sijepana Jenka, koji se je srdačnim riečima zahvalio g. zastupniku, što je došao u ovo najudaljenije selo svoga izbornoga kotara. G. je zastupnik pučkim jezikom protumačilo sakupljenim sastav novoga parlamenta, njegove dužnosti i njegova prava; govorio je napose o gospodarstvenim pitanjima, kojima se ima baviti novi državni sabor, te se je osvrnuo na prometne i narodne gospodarske težnje i potrebe Podgrajaca, Zablčana i ostalih susjednih sela. Podučio je narod što mu je činiti, da dodje do svojih prava i da mu se ispunie tolike opravdane želje i težnje; preporučio mu napose, neka marljivo radi, neka umno gospodari i šteti, te neka triznao živi, pa neka se pouzda u svoje zastupnike, koji će poduzeti sve moguće korake, da se i njegovo duševno i tjelesno stanje poboljša.

Vidljivo bijašu ganuti oni dobri podgorani, te se iskreno zahvališe svomu zastupniku na obećanoj pripomoći preporučivši mu, da se zauzme za tolike njihove potrebe.

Oprostivši se sa stanovništvom Podgraje nakon kratkog odмора u gostoljubivoj kući dišnog starca, uzornog dušobrižnika i rodoljuba g. Jenka, krenu g. zastupnik natrag put Ilirske Bistrice i Trnovog, te odatle u posjet tesko bolestanomu prijatelju i pobratimu g. Slavoj Jenku u Podgrad, kamo je stigb već kasno u noć.

Sa vrh Učke, mjeseca srpnja 1907. Prošloga mjeseca imali smo ovdje kotarsku skolsku komisiju, radi podignuća javno pučke škole u Veloj Učki.

Ovdje medjasi općinsko glavarstvo Boljun sa Mošćenicami prvo hrvatsko a drugo talijansko (općinsko glavarstvo).

Po zadnjem popisu od god. 1900. hrojilo je opć. glav. Boljun 3.214 stanovnika, od kojih bijaše upisano za Talijane 48 osobe — plaćalo je porez 9.968 K (izravno 9.463 K, a potrošarino 500 K) dočim Mošćenice brojilo je 8.219 duša, od kojih 146 Talijana (fabriciranih) a plaćalo je porez 9.112 K i to 7.296 izravno a 1.816 K potrošarino.

U hrvatskoj općini Boljun jesu sliedjeć škole: 1. Boljun — g. učitelj Kastavac; 2. Vranje — g. učitelj Kastavac; 3. Sušnjevica — g. učitelj Kastavac; 4. Paz — g. župnik Kastavac, a učitelj iz Pazin-

Šine (koji puše u Talijanski rog). Imade školsku zgradu u Borui i Brest, a naučila podignuti sedmu školsku zgradu na Veloj Uchi. Erala našim opć. glavarstvu, koje se tako brine za prosvjetu svojih naroda.

Da pako vidimo opć. glavarstvo u Moščenicama, koje se nalazi kod mora, te medjaši sa lječilištem Lovranom, s kojim za nesreću upravljaju kamoristi, ovdje moralo bi biti još više škola nego u Brijunu — da vidimo.

Općinsko glavarstvo Moščenicima imade samo dvije jednorazredne škole, a u svakoj imade do 200 (dvjesto) pohađajuće djece — a to su: 1. Grad Moščenic — g. župnik i učitelj sv. Katarine; 2. Berseč — g. župnik Kastavac, a učitelj Bodul.

Iz ovoga je očividno, da naše narodno glavarstvo ne širi prosvjetu, a protivno tomu podržaje, pa još se hvalisuje sa dvotisućnom kulturom (!).

Nije se za čuditi, da se ovdje ne širi prosvjeta u narod, budući ne vjerojatno al žalbože istinito, da od 24 općinska zastupnika imade ih 10 (deset) — među njima 3. opć. savjetnika) ne pismenih, koji pušu u talijanski rog — al o tome drugi put više, jer imade toga 'cijeli vagon'.

Prijatelj puka.

Pazinški kotar:

Poziv na I. sastanak hrv.-slovenskog djaštva.

Danas mi živimo u doba organizovanog udruživanja: Osobito u velikom kulturnom svijetu postoje danas najraznovrsnija, skoro da kažemo sva moguća, udruženja. Čim se nadju na okupu njih nekoliko, koje veže ista zajednička ideja, odmah se organizuju, da onda mogu ostariti i širiti te ideje. Tijekom svake godine čitamo po novinama, da su se ovi organizirali, sad opet oni drži sastanak, da se posavjetuju, kako im se je organizirati te pripravljati za budući rad. Kako možemo viditi svi, svi rade!

A što je učinilo hrv.-slovensko istarsko djaštvo?

Veoma teško nam je na to pitanje odgovoriti, jer bi sigurno bilo u svakom pogledu nepovoljno za nas: Stid nas može biti, kada ne možemo dati valjanog odgovora na to, a k tome znamo, da nas ima na sveučilištima oko 60. Koliko bi mogli učiniti za puč. prosvjetu nas 60! A mi ne radimo ništa!

Bratč i drugovi! Skrajno je doba da krenemo drugim putem! Treba, prijatelji, da se prenamo, da se složimo, pa zajednički upremo, jer sramota je za nas, da ovako stojimo prekrštenih ruku, dok nas na sve strane čeka posao.

Potrebu zajedničkog rada i novog života među nama osjećali smo krvavo u zadnje vrijeme, pak stoga je i niknula među nama namisao, da bismo što prije držali sastanak čitavog hrv.-slov. istarskog djaštva.

Ta namisao dozrela je ove godine, te s toga se odlučilo ovih praznika dne 31. VIII. i 1. rujna 1907. u dvorani »Narodnog Doma« u Pazinu držati prvi sastanak cijelokupnog hrv.-slov. istar. djaštva, da se prema našim prilikama organizujemo na čisto narodnom temelju za svoj budući rad.

Program tog sastanka u glavnim točkama biti će ovaj:

- I. Narodna svijest.
- II. Kulturno-gospodarstvene prilike.
- III. Narodna prosvjeta.
- IV. Istarsko djaštvo.

Potajni program i dnevni red i raspored koncerta, koji će se držati drugi dan sastanka dne 1. rujna javit će se naknadno. Rađnje za sastanak su već skoro gotove.

Dakle drugovi na noge! Uspjeh sastanka i naše organizacije ovisi o nama samima, te mislimo, da ne će nitko ni časka razmišljati o vrijednosti njegovoju,

te da će svakako svatko od nas pohliti na ovaj sastanak. Vrijeme je već, da se maknemo, skupimo u čvrstu zajednicu, jer zavičajnjem ovog pitajlja širi se mrtvilo i nehaj među nama sve više i više, pa do malo vremena bilo bi možda već prekano. Bez rada ne ćemo se obraniti pred zrijelom, koje uvijek prijeli našem narodnom opstanku; ne ćemo se moći oprijeti i to ne bez naše krivnje.

Na sastanku razpravljati će se o narodnim i našim djačkim prilikama i kako da odstranimo nevolje svoje i svoga naroda. Pa kako bi se onda mogao naći jedan od kolega, koji bi prepustio ovakovu važnu zgradu? Radi savjesti, obraza i poštenja mora svatko doći, jer ako se budemo svi složno sakupili, već nam to daje mogućnost, da ćemo se moći posavjetovati i učiniti program za podignuće naše opće i strukovne naobrazbe i za narodni rad; pak nam se neće moći više predbacivati, da smo bili mrtvi, nehajni i prekrštenih ruku, dok su se drugi znojili i trudili za sebe i za spas naroda!

U Pazinu, dne 30. srpnja 1907.

Priredjujući odbor.

Razne primorske viesti.

Zagrebačko sveučilište.

Na zagrebačkom sveučilištu položili su u ljetnom roku ove škol. godine s dobrim uspjehom prvi državni ispit sjedeći istarici: Hedvig Jelusić iz Kastva, Senen Mogoerović iz Gračica i Andrija Žic iz Puna.

Slovenska knjižara u Trstu.

Trščanski rodoljubi razbijali su si odavna već glavu, kako bi došli do svoje narodne knjižare, koja im je neophodno potrebita. Oni ho moraju se sada za sve knjižarske potrebe, za nabavu papira i inih mnogovrstnih pisarničkih potreba učitati talijanski ili njemačkim knjižaram.

Sad će biti hvala poduzetnom duhu g. Gorenika, poslovođe knjižare Lavoslava Hartmana u Zagrebu i tonu zlu doskočeno. On kani naime u Trstu otvoriti knjižaru, trgovinu papira i svakovakih pisarničkih predmeta, čim će u velike koristiti našem mnogobrojnom življu u Trstu, a ponajviše i samom sebi.

Narodni darovi.

Za počastiti uspomenu svoga prijatelja i druga Slavojta Jenka daruje prof. Vjekoslav Spinčić za Družbu Sv. Ćirila i Metoda K 25—, za bratovrštnu hrv. ljudu u Istri K 25—, za podporno djačko društvo K 25—.

Oonosne svote šalje ravno na uprave rečenih društava.

Narodni darovi.

Vel. gosp. Ferdo pop Hrđy, župnik u Sv. Lovreću na Labinstini, šalje za »Djačko pripomoćno društvo« u Pazinu K 5—, koje je pr mio od vel. gosp. F. Pitrocha, kateheta u Moravskoj. Živio!

Na krstu sina Ivana Sinožić-Fiteasa u Sv. Ivanu od Šterne sakupilo se na predlog vel. Ćedomila Korbar K 8-40, od kojih je darovao g. Korbar K 2—, g. B. Brečević K 2—, g. Stipe Jurašić K 1—, g. Ivan Sinožić K 1—, g. đdjica Marija Jerkela K 1—, g. Stipe Jurašić K —60, đdjica Ana Jurašić K —40, J. I. K —40.

Ravnateljstvo »Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru«

primilo je nadalje slijedeće prirose:

Zorko Klun, sabranih prigodom vjenčanja gosp. Bačića K 10—, Dr. Pero Magdić u Varaždinu sabranih u župnom domu u Višnjini prigodom promocije g. dra. Josipa Poljaka 14. VII. o. g. sabranih po g. Iv. Horvatinu u župniku u Kle-nočniku K 16-30, — Riečka Akademija prigodom sastanka na Matuljama dne 20. VII. o. g. K 60—, Prva jugoslavenska tvornica kavinih surugata u Ljubljani od prodaje družbine kave u I. poljeću god. 1907. K 660-68, Sakupljenih u krmi kod g. Maglice u Opatici dne 22. VII. K 5-40, A. Švriljuga umjesto vienca na odar pok.

Iv. Negovetića u Moščenicama K 15—, Akademija »na svom sastanku u Riečki« VII. K 60—, Živjeli plemići dne 27. '11.

Kruna 9012-34 za Družbu sv. Ćirila i Metoda za Istru.

Pred šest mjeseci javili smo, da je naša Družba imala od prodaje žigica, što je u njeu koristu ura u promet bečka tvrtka »Solo«, u II. poljeću 1906. K 7311—, prihoda. S veseljem javljamo danas, da je taj prihod u I. poljeću 1907. god. pokočio na K 9012-54 što iznaša poprimečno 50 K na dan i taj golemi napredak imade naša Družba da zahvali u prvom redu sviesti našega naroda, koji svuda i svagdje traži i troši samo družbine žigice. Bvala mu!

Stratište Zrinjskoga i Frankopana.

Povodom iskapanja kosti Zrinjskoga i Frankopana u Bečkom Novom Mjestu podigli su vrijedni članovi društva »Bratč hrvatskog Zmaja« i mjesto, gdje su Petar Zrinjski i Krsto Frankopan smaknuti. To se nalazi u Bräuhauseasse u dvorištu pivare. Prolazi se kroz jedan hodnik u vr, gdje se pije i halabuci i to mjesto, to je bilo njihovo stratište. U sredini se hodnika nalazi ploča s latinskim napisom, koji bi hrvatski glasio: »Na tome stratištu bijahu 30. travnja 1761. u 9 sati prije podne odsječene glave grofa Petra Zrinjskoga, bana hrvatskoga i kneza Frankopana, posljednjega od obitelji radi veleizdajstva«. Ispod toga napisa urezana je još primjetba u latinskom jeziku, da je ta zgradu bila g. 1834. izgorjela, te ju je dao obnoviti konzul Feliks Miessel. — Sp pivalhom se mora istaknuti, da građanstvo grada Bečkog Novogmješta znade očuvati pietet, kad god prolazi tim hodnikom, ide sasvim tihano, jednako kad je trijezno, kao i kad je pripito.

Štipendije za đjake c. k. višeg učitelja za vinarstvo i voćarstvo u Kloster-neuburgu.

Početak skolske godine 1907—1908. podijeliti će ministarstvo poljodjelstva tri štipendije svaka od 600 K za đjake rečene škole. Molitelji valja da predlože svoje molbe ravnateljstvu one škole do 20. septembra o. g.

U prvi razred ove škole primaju se đjaci, koji su navršili IV. razreda gimnazije ili realke, ili bar građansku školu dobrim uspjehom. Dokazati moraju, da imaju 16 godina ili da će je ove sunčane godine navršiti. Treba obezvu oca ili skrbnika, da će troškove prehrane i nauka podmiriti.

Položiti valja prijamni ispit od čega su oprostini oni đjaci, koji su svršili IV. razred gimnazije ili realke sa razmjerno povoljnim uspjehom. Njemački moraju znati pisati i čitati bar toliko, da mogu razumjeti predavanja.

Prijamni izpit za god. 1907—1908. vršiti će se 12—14 septembra.

Molbe za štipendije riešiti će se čim prije, nakon što bude đjak u školu primljen.

Škola za žensko gospodarstvo.

Glavni odbor c. k. poljodjelske družbe u Kranjskoj, sa sjedištem u Ljubljani izdao je naputak za ono djevojke, koje bi hjele stupiti u školu za žensko gospodarstvo. Škola počima oktobra i traje 12 mjeseci. Djevojke od 16 godina napred prima se u taj zavod i moraju stanovati untri pod nadzorom milosrdnih sestara. Poduka u slovenskom jeziku je besplatna i podučuje se sve predmete, koje mora da znade dobra gospodarica, kao teorično i praktično kuhanje, pranje, šivanje, živinogojstvo, mliekarstvo, vinarstvo, te vjeronauk, uzgojlovlje, zdravoslovlje, računstvo, itd; besplatno se podučaje i njemački jezik. Mjesечно se plaća za sve potreboe u zavodu 30 K. Ravnateljstvo prihötiti će svakom u upit što imadu pitomke »sobom donieti od otdela. Molbe za ulaz u zavod treba poslati odboru u Ljubljani do 15. septembra o. g., gdje mogu doznati i poblže uvjete.

Godišnji izvještaj pučkih škola spadajućih pod okružje mjestnog školskog vieća u Kastvu za školsku god. 1906-07.

sa dodatkom izvještaja c. k. muškog učiteljišta, Delavske škole i c. k. Pripravnica.

Primili smo sa zahvalnošću od sl. občinske uprave u Kastvu gornji izvještaj, iz kojega vadimo slijedeće kratke podatke: Na uvodu donasa sve školske oblasti počinam od »inistra pak do posljednjeg člana mjestnog školskog vieća. Zatim slijedi popis pučkih škola, kojih imade u onoj občini 9 sa 22 razreda, sa 14 učitelja, 7 učiteljica i jedan svećenik-učitelj. Osim pučkih škola u gradu Kastvu imade tamo odio c. k. muškog učiteljišta, Delavska škola i c. k. pripravnica.

Na koncu izvještaja nalaze se »Stari Kastavski zakoni«, sastojeci od 80 članaka ili kapitula, koji su stari 500 god.

Upravi naše drevne občine Kastav možemo samo čestitati što se toli revno brine za pučku prosvjetu u svojem djelokrugu i što se u tom obziru može ubrajati među najnaprednije občine Istre.

Svim povjerenicima »Matice Hrvatske«.

Uprava »Matice Hrvatske« moli vas ovime uljudno, da izvolite odmah priposlati popis svojih članova utemeljitelja i prinosnika u god. 1906, jer će se sveukupni popis članova tiskati, kao što je to bilo u običaju prijašnjih godina.

Ujedno se umolvavate, da odmah pripošljete obračun starih dugova u koliko ovi postoje, ali još ne priposlano pokrize za knjige zadnjeg godišta odmah priposlati izvolite. Ako ste ovima zahjevima mimo ove zamolnice udovoljili to ona za zas ne ima sadržaja.

Zagreb, 31. srpnja 1907.

Oklic.

Podpisani pozivlja u imenu krajevne odbora, da se blagovolji javiti svakak udeležnik(ca) glavne skupštine »Zaveze avstr. jugoslov. učit. društve« u Radovljici radi prenošišća in skupnega obeđa podpisanezu do 18. augusta t. l. — Krajevne razmere zahtevajo to. Iv. S e g a.

Važno za posujilnice.

Primili smo znamenitu knjigu »Slovenski Posujilničar«, drugo popravljeno i pomnoženo izdanje. U toj se knjizi nalazi potanko rastumačeno sve što treba znati za valjano voditi ili ustanoviti jednu posujilnicu.

Vruće se dakle preporuča da tu knjigu dobave svi naši novčani zavodi, i svi oni koji kane ustanoviti nove posujilnice.

Knjigu dobiva se kod spisatelja g. Ivana Lapajne u Krškem (Koruška). Ciena? .»Oče budi volja tvoja«.

Došla je molitvena knjizica »Oče budi volja tvoja« od biskupa J. Dobrile, ciena ciena i K po komadu.

Molitvenik je tvrdo vezan, u tamnim koricama sa zlatnim napisom. Tiskan je na finom papiru te je oku ugodno čitanje. O sadržaju molitvenika nije treba ni rieči reći kad se znade da ga je napisao veliki onaj muž kojega nam je bila Providnost Božja poslala u danima crne tmine, da spasi narod od propasti.

Nebi smjelo biti nijednoga istarskog Hrvata bez tog molitvenika. Požurite se dakle da ga dobavite. Poštom 10 para više.

Novo knjige.

Primili smo sa zahvalnošću: *Pogledi, putne bilješke*, napisao Ante Anić u Dubrovniku, nakladom piščevom, ciena i K.

Knjiga je štampana u osmini formata, finom papiru te imade 163 stranica. Jezik je lagak, te ugodno teče čitanje knjige. Opisao je put od Gruža do Jakina-Milana te do nekijih drugih predjela gornje Italije. Slijedi povratnik u domovinu, preko Zagreba u Sarajevo te u Dalmaciju.

Listnica uredništva i uprave.

Dopisniku in Ćepaljštine. Paval Naeinović se srdi; piše nam da on nije rado li za jednoga ni za drugoga, te da će nas tužiti. Nek se samo žuri, kad ima novca za ljudo trošiti. Medjutim molimo, da se javite s datinjm dokazima.

12 godina je na reumatičnoj glavobolji moja s. ota supruga trpila, ja hvalim Svemišnjemu da mi je namisao dao na Vaš duplo elektro-magnetički križ R. B. broj 86.967. Pred 4 nedelje sam ja jedan takav veliki stroj od 6 kruna naručio i moja ga je supruga po Vašem propisu nosila. Javljam Vam s radošću, da je ista od svoje teške bolesti kroz Vaš stroj R. B. broj 86.967 sasna izlećena, stoga Vam dajem na znanje, da ne ću propustiti svakomu poznatomu, koji na takovoj boli trpi, Vaš ne proceniti izum preporučiti, bilježim se sa veštovanjem Vaš zahvalni Valentin Hambeck iz Karoly falva g. 1904.

Ovu priznanicu dobio je gosp. Albert Müller iz Budimpešte V/41 kotar, Vadasz ulica broj 34. izumitelj od dvostruko-elektro-magnetičkih križeva R. B. b. 86967, stoga mi njegov izum svakome koji na reumalizmu, teskom disanju, gihu, kucanju srca, u obće na živčanih boli trpi najtoplije preporučamo.

Br. 1892.

Oglas.

Daje se na opće znanje, da će se u subotu dne 17. augusta 1907. od 10 do 12 sati prije podne obdržavati u Slumu javna usmena jeftimba radi zakupa izgradnja dogradnje župnog slana u Slumu.

Isključna cijena jest 267234 K.

Jeftimba jest usmena i imadu, oni, koji se za zakup te gradnje natjecati žele, jedan vadium od 5% od isključne cijene prije započeta jeftimbe položiti, koju dostalac u ime jamčevine na 10% od zakupne svote odmah nakon zaključne jeftimbe nadopuniti imade.

Uvjeti jeftimbe, kao i nacrt i proračun mogu se za vrijeme uredovnih sati u ovome uredu vidjeti.

Poglavarstvo općine.

Buzet, 5. augusta 1907.

Natačnik:
F. FLEGO, v. r.

OGLAS.

Time dajem na znanje svima, domaćim i stranim, da ne plaćam i ne odgovaram ni za kakov dug, što ga počinu moja žena Katarina.

Boljun 2. augusta 1907.

Antun Navar,
seljak.

Važno za svakoga!

Za čudno malenu cijenu od for. 3-20 dobije se jedna cela garnitura od 16 kom.

1 žepna remontoir-ura od nikela marka „System Roskopf“, sa 3-godišnjim jamstvom; 1 elegantan franc. lanac od nikela sa privjeskom; 1 elegantna goldin igla za ovrtnik; 2 elegantna pozlačena prstena sa imitiranim kamenom; 1 par (2 kom.) pozlaćenih puceta za manšete, marka „Garantie“; 2 pozlačena puceta za ovrtnik; 3 pozlačena puceta za košulju; 1 par (2 kom.) punciranih srebrnih naušnica; 1 elegantno žepno ogledalo.

Svih ovih 16 predmeta sa nikel-remontoir satom, šalje pouzetećem uz cijenu od samo for. 3-20

Mich. Horowitz,
Krakov, Kotelek 4.

Što ne odgovara prima se natrag u roku od 8 dana, a novac se povraća, te je svaki rizik isključen.

Bogato ilustrovane kataloge (preko 1000 slika) ura, muzikalija i drugih optičkih stvari, šalje badava i franko.

Dvostruki elektro-magnetički

KRIŽ ili ZVJEZDA

R. B. broj 86967.

Telefon br. 45-22.

Jest elektro-magnetičkim patelima sastavljeni stroj, koji kod uloga, reume, sasme (težkog disanja), ne-spaavanja, zujenja u uhu, neuralgije, glavobolje (migrene) kucanja srca, zubobolje, muževne slabosti, stišniti ruku i nogu, padavica (epilepsije), mokranju postelje, najnesiti, nesvjestice, naglušnosti, drhtanja na tijelu, infuzence skopčane sa bolešću hrta, bilje-dita (malokrvnosti), želudčnih grčeva, borbečnosti, lochisa, pucaknosti, svih udnih grčeva, hoga-čondria, žučasnih grčeva, hšmorhoisa, kao i kod sveobće slabosti itd. sluzi kao nenadkriljivo sred-stvo, pošto elektro-magnetička struja celim čovječ-nim telom djeluje, time se rećene bolesti u naj-kratcem vremenu izleće.

Poznato je, da lijećnici kod navedanih bolesti višekratno elektrizujuću tijela upotrebljuju, ali ipak na taj način, da jaka struja samo prolazno i po-vremenom kroz tijelo prolazi, doćim naprotiv tomu struja elektro-magnetičnog križa ili zvijezda R. B. br. 86967, kako je jur rećeno, umjerena nacinom neprekidno na tijelo djeluje, što svakako brćem izlećanju dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20

godina stare bolesti izlećene su sa mojim strojem posve! Od izlećanih sa mojim strojem R. B. broj 86967 izdane svjedodbe i priznanice iz svija strana svietla pohranjene su u mojoj pisarnici, gdje stoji svakom u svako doba na uridi. GDJE NIJEŠAN LIK NIJE POMOGAO, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ. Ili je to sigurno sredstvo proli gore navedenim bolešćima, a onaj bolešćnik, koji po mojem stroju nebi bio izlećen najdulje u roku od 45 dana, dobiva novac natrag.

Upozornjem osobito p. u obćinstvo na to, da se moj stroj ne smije zamjenjivati sa Voltinim, koji je poradi svoga neuspjeha zabranjen u Njemačkoj kao i u Austro-Ugarskoj, doćim moj dvostruki elektro-magnetički križ ili zvijezda R. B. br. 86967 osobito se hvatli u liva vaurednu dopadnoat poradi svoje izvrsne ljekovitosti.

MALI STROJ STOJI 6 K. Rabiti ga mogu samo djeca i jako slabe gospodje.

VELIKI STROJ STOJI 8 K. Rabiti se kod ostarijih 20 godiš. kroničnih bolešćih.

Dopisivanje i naručbe obavljaju se i u hrvatskom jeziku. Pouzetećem ili ako se novac unapred pošalje, razaslije glavna prodavaona za tu i inozemstvo:

ALBERT MÜLLER,

Budimpešta, V/41. Kotar,

Vadasz-ulica br. 84.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadržugare, koji uplaćuju zadržugare jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije dlan to dlan bez ikakvog odbitka.

Vrća na štednju uložene iznose do 2000 K bez predhodnog odkaza, a iznos od 1000 K ako se nije kod ulozenja anglasno ustanovio vodi ili manji rok sa odkas, uz odkas od 5 dana.

Zajmrove (posude) daje samo zadržugarom, i to na hipoteku i zadržugare uz garancije.

Uredovni sati svaki dan od 9-12 sati prije podne i 3-6 sati poslije podne; u nedjelju i blagdan osim jultija i augusta mjeseca od 9-12 prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Glivo S. Stefano br. 9. Informacija prisemno dozno, gdje se dobivaju poštike

Ravnateljstvo.

Teško uciviljenim i duboko potrtim sreem javljaju podpisani svojoj rodbini, prijateljem i znancem, da je njihov nezaboravni suprug, otac i brat

SLAVOJ JENKO

trgovac i posjednik, bivši zemaljski zastupnik na Istarskom saboru, bivši obč. načelnik u Podgradu, počastni građanin narodnih občina, predsjednik Čitaonice, itd. itd.

dne 6. o. m. u 4^{1/2} sata u jutro nakon osamdemne teške bolesti, providjen sv. Otajstvi za umiruće, mirno u gospodu usnuo.

Ostanci premlilog nam pokojnika predati će se crnoj zemljici u četvrtak dne 8. augusta u 9 sati prije podne na groblju u Hrušćici.

Premillog pokojnika preporučuju molitvi njegovih prijatelja i znannaca.

U Podgradu, dne 6. augusta 1907.

Fani Jenko, rođjena Jelovšek,
supruga.

Tihomil, Vladimir, Stojan,
Božena i Slavoj
djeca.

Sofija ud. Šabec i Lina,
sestre.

Veliko skladište

kaca za kupanje, modernih kloseta, plinskih svjetiljka, trajne Auerove mrežice, komad po 60 para; tuljaca za plinske svjetiljke, komad po 40 para.

Josef Brosina = Pola

Novosti Sprava za prišćeduju plina (Sparrapparatbrenner), Prišćedi 40% plina

Preuzima u tu struku zaslecajuće radnje to jamči za solidnu izvedbu i jeftinu oljenu.

— Via Barbacani, 5. —

Službeno ovlašćeni namještač vode i plina.

„Posojilnica in hranilnica v Podgradu“ objavlja stem prežalostnu vest, da je njen mnogozaslusni podpredsednik in blagajnik, blagorodni gospod

Slavoj Jenko,

po kratki, a mućni boleznj, previden s sv. sakramenti, danes zjutraj ob 4. uri mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bude v četrtrek v 9 uri iz Podgrada v Hrušćico.

Podgrad 6. avgusta 1907.

Vodstvo
Posojilnice in hranilnice v Podgradu.

„Gospodarska zadruga za sodni okraj Podgrad“ javlja prežalostnu vest, da je njen mnogozaslusni blagajnik, blagorodni gospod

Slavoj Jenko,

po kratki, mućni boleznj, previden s sv. sakramenti, danes zjutraj ob 4 uri mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bude v četrtrek v 9 uri iz Podgrada v Hrušćico.

Podgrad, 6. avgusta 1907.

Vodstvo
Gospodarske zadruge v Podgradu.

Svoj
K. SVOMU!

Marko Zović,

krojački majstor u Pazinu

preporuča

upravo prispejalo moderno sukno za proljeće i ljeto iz tvornice svjetskoga glasa. — Izradba po najnovijem kroju, a cijene umjerene. — Preuzima radnje za vešć. svćenstvo. Gotova odieia vazda na skladištu.

Imade na prodaju šivaćo strojevo za krojače, postolare i slične obrtnike iz nagradjene tvornice. Sastavni dielovi iz najbolje oceli. Jamstvo 8 godina. — Cijene su od K 60.— do K 250.—

Jedina hrvatsko-narodna

TISKARA, KNJIGOVEŽNICA i PAPIRNICIA u ISTRI

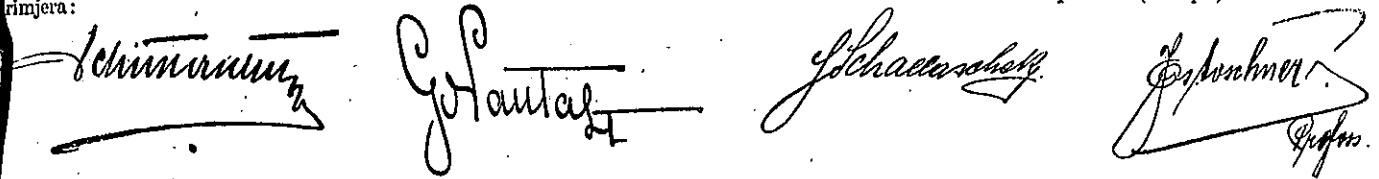
Laginija i dr. = Pula, Via Giulia, 1.

(Prije J. Krmpotić i dr.)

Preporuča svim Hrvatima i ostaloj slavenskoj braći, koja se nalazu u Istri, da što više podupiraju to jedino hrvatsko-narodno poduzeće svoje vrsti u Istri.

TISKARA — providjena je latinskim, ćirilskim, gotičkim i grčkim slovima te najmodernijim uresima.

Preuzima svaki tiskarski posao te jamči za savršenu radnju i jeftinu cijenu.

Da se istisnu već jednom tuđinski proizvodi iz naše kuće uredili smo veoma modernu **Tvornicu pečata** iz gume (kaučuka) i petate iz mješti za pečatni vosak. Pečati su trajni i veoma pomno izradjeni. Preuzimamo i izradbu **vlastoručnih pečata** (fototipie) i evo nekoliko primjera:

Sve naručbe obavljamo brzo, točno i savjestno.

KNJIGOVEŽNICA obskrbljena je veoma modernim slovima i ukrasima te providjena sa više novih strojeva. Preuzima se svaki knjigovežki posao a privatne knjige i knjige za biblioteku uzimaju se osobito u obzir.**Specijalisti u knjigovežkoj galanteriji.**Na skladištu ima: korice „**NARODNE PROSVJETE**“, „**MLADOG ISTRANA**“ i „**HRVATSKOG SOKOLA**“ uz veoma niske cijene.

Izključena je svaka konkurencija!

PAPIRNICIA ima na prodaju na malo i na veliko svakovrstnih razglednica sa hrvatskim i srpskim narodnim motivima, fineljno izradjene razglednice i iz grada Pule. Papirnica obskrbljena je sa svimi pisarničkim potrebštinama papira svake vrsti, tinte crne, crvene, plave i t. d. Bogata zalih hektografskog platna i odnosne mase te crnila. Trgovačke knjige sve vrsti. Listovni papir u mapama i kutijama najjednostavnijih do najfinijih vrsti. Pera kojima se može pisati do tri dana bez rabiti tinte. Alhum za razglednice, pečatni vosak i drugo. Drži olovke i cigaretni papir Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru kao i društinih maraka.Kod svake i najmanje naručbe molimo nasloviti samo: **TISKARA LAGINJA i dr. - PULA.**

Popis tiskarnica na skladištu.

Tiskarnice za općinske urede:

Izdavanje — mala
 Izdavanje na vojničku stavaju
 Općinska svjedodžba siromaštva
 Ostavina na četvrtini arka
 » polovini arka
 Svjedodžba zavičajnosti
 Svjedodžba ponašanja
 Općinske za po c. k. kotar. glav. globom
 odsudjene
 Kazna knjižica (2 kom. na arku).
 Kazna za vrhu poslovođenstva nameta zdo
 naznačenih tečajem godine.
 Općinski arak
 Inventar
 Namira vrhu prim. novca iz opć. bla
 gajne
 Namira na četvrt arka
 » odgonbu
 Izdavanje o cijeni sijena
 Svjedodžba o izvozu živina i proizvoda
 Svjedodžba (brodom)
 Školski zapisnik (Exhibit)
 Općinska boravljenja za vojnike 4°
 » na cijelom arku 4°
 Svjedodžba za primitak u bolnicu
 Svjedodžba siromaštva za uboge bolesnike
 u bolnici
 Svjedodžba o razgledu mrtvaca
 Školski ogledni list
 Pisanik o razgledu mrtvačkom
 Općinska i svjedodžba za aprost od prezem
 lne vojne službe (cijeli arak)
 Općinska za povrat predjuma danim putni
 cima

Molba za izvadak putnog lista.
 Omnibus-tiskarnice
 Poštarska knjiga, uvezano 100 araka
 Glavna knjiga
 Blagajnički dnevnik
 Dozvola za rasprodaju domaćeg vina
 Proračun općine (naslovni).
 » (uložni)
 Zaključni račun (naslovni)
 » (uložni)

Prilog k dohodku
 O realizovanju kapitala
 Prijavni i pregledni list
 Popis izbornika
 Obavijestna skrižaljka trojezična
 Popis porezovnika, izbornika
 Glasovni izkaz za izbor opć. zastupnika
 Kontrolni iskaz
 Pozivnica (četvrt arka) na izbor općin.
 vijeća
 Kontrolna listina za izbor nar. zastupnika
 Inventar za općinu
 Domovnica
 Pregled vrhu direktnog poreza sa držav.
 nameti za god. i odnosnih zaosta
 taka u mjestnoj općini.

Nove tiskarnice izrađuju se po uzorku
 brzo i jeftino.

Tiskarnice za velečasne župne urede:

Fides Nativitatis et Baptismi
 Svjedodžba o krstu i porodu
 Fides Mortis
 » Matrimonii

Testimonium Status liberi
 » denunt. matrimonialium
 Nota pro instituendis denuntiatio
 Inventar (glava ili uložci)
 Račun (sadržaje 2 arka)
 Izvadak računa
 Iskaz glavnica (glava ili uložci)
 » stalnih i promijenljivih zakupnina
 » isplaćenih i zaostalih parbenih tro
 škova
 Dnevnik dohodaka i trošk. (glava i uložci)
 Iskaz povećanja ili umanjenja imetka
 Status animarum
 Liber baptizatorum
 » defunctorum i matrimoniorum
 Namira vrhu kamata obligacija
 Knjižica za popis sv. misa
 Poštanska knjiga (Exhibitprotokol)
 Interkalarni glavni račun (njem.-hrvatski).
Iste tiskarnice uvezuju se solidno i jeftino.

Školske tiskarnice:

Svjedodžba polaznica
 Polaznica
 Otpusnica
 Školske vijesti
 Iskaz izostataka
 Ispitna svjedodžba
 Opravilni zapisnik (uvezan sa 100 listova)
 Tjednik
 Glavni imenik (glava)
 Glavni imenik (uložci)
 Razrednica (glava)
 Razrednica (uložci)
 Matica

Alfabetički popis
 Obrazac M (Osuda kotar. školskog vijeća
 na globu)
 Obrazac D (pozivi za polazak škole)
 Kronika
 Za popis knjižnice (glava i uložci)
 Inventar (glava i uložci.)
 Iskaz o izvidjenih okolnostih učenika za
 podupiranje njegove molbe
 Namira vrhu dignute plaće, za učitelje
 Notizje scolastiche u talijanskom jeziku
 Popisi oslobođenja djece od polazka škole

Tiskarnice za posujilnice:

Knjižica zadrugara (čvrsto vezano)
 Knjižica uložka (čvrsto vezano)
 Knjižica dužnika (čvrsto uvezano)
 Dnevnik (čvrsto vezano 100 strana)
 Uložna knjižica (nova)
 Zadruga knjižica (nova)
 Zadužnice
 Molba za zajam
 Potvrđnica vrhu dignutog novca
 Pristupno očitovanje

Tiskarnice za konsumna društva:

Konsumnih knjižica. — Tjedanskih lista.
 — Blagajnički dnevnik. — Imenik za
 drugara i druge pomoćne knjige.

Tiskarnice za odvjetničke i notarske pisarne:

Punomoći. — Kupoprodajne pogodbe. —
 Tužbe. — Raznih prijedloga za zapljene.
Ostale tiskarnice izvršuju se po uzorku
 — točno i brzo. —

Našom nakladom izašle su slijedeće knjižice koje toplo preporučamo: **Ob uljudnom i pristojnom ponašanju.** Priredio Vinko Rubeša. Obiže 24 str. a cijena joj 40 para. — **Putovanje N. V. B. „Marije Terezije“** na Male Antile i Kuba god. 1898. Pjesmu složili Josip Burić i Ćiro Čubrčić. **Drugo izdanje.** Knjižica ima 70 str. cijena joj je 40 para. — **Rat u Kini** i putovanje Njeg. Vel. brodova „Elisabete“ i „Aspern“. Priredio Ćiril Pavelić iz Kaštel Sućurca. Drugo izdanje. Knjižica je cijena 40 para. Obiže 56 str. — **Pisma o izborima u Pull** god. 1905. Štampano iz „Omnibusa“. Cijena 10 para. — **L' Istria e la riforma elettorale.** U talijanskom jeziku. Obiže 34 str. Cijena joj je 20 para. — **Priloh prihoda** namijenjen je Družbi sv. Ćirila i Metoda za Istru. — **Brzi računar ili pregledna knjižica** za proračunanje dnevnice od 1 do 6 para na 1/4, 1/2, 3/4, i cijeli dan. Veoma zgodno uređjena u tri jezika. Obiže 52 stranice a svezana je u čvrste korice. Veličina 13X9 cm. Cijena joj je 50 para. — **Knjižica nedeljne nadnice.** Skrižaljka uređjena je ovako: naslov „Nedjeljno od—do—190—“ Rubrike: Tek. broj. — prezime — subota, nedjelja, ponedjeljak, utorak, srijeda, četvrtak, petak, subota, ukupno. Cijena. Iznos. Na račun. Okružna blagajna. Unesreć. blagajna. — Opazke. — Imade dvadeset poprečnih linija. — Imademo ih na skladištu u hrvatskom, njemačkom i talijanskom jeziku. — Cijena je knjižica je tvrdo uvezana sa 100 stranica te veoma prikladna za žep. Imade i tok za olovku. — Cijena je knjižica samo 60 para. —

P. n. g. mušterijama s kojima smo u trgovačkom saobraćaju raznašljamo robu sa čekom, novim pako, uz pouzeće.

Hrvati i Slaveni podupirajte svoja poduzeća u Istri!

SVOJ K SVOME!

Stojan Gacesa

PULA, Via Sergia, 11.

Preporuča slavnom c. i k. općinstvu svoje bogato skladište svih vojničkih potreba.

Preko puta via Sergia br. 4

BAZAR GRADA PULE

providjen svim bazarskim potrebama.

Cijene ulske.

Zvonimir Gjurin

brijač

Pula, Via Sergia br. 59.

Preporuča slavnom općinstvu grada i okolice svoj brijački salon.

Jamči za dobru podvorbu.

MARIJA MARDEŠIĆ

trgovina vina na veliko

PULA (Istra), Via Barbacani br. 5.

Viška vina:

Bijela vina,

Maraschino naravno slatko.
Vugava I.
Vugava II.

Crvena vina.

Zarač.
Pospilje specijalitet.
Opollo I. krvno vino.
Opollo II.

Specijalitet: Sardele u limenim kutijama.

Cjenici razasliju se na zahtjev franko.

Antun Dominis

Dobavljač c. i k. činovništva.

Pula, Via Mariana br. 7.

trgovac dalmatinskog i istarskog vina te maslinovog: ulja na malo i veliko.

Na skladištu ima i sardela, ovčjeg sira, pasulja, krumpira, sapuna, metle i razno.

Veliki izbor ljetne obuće!

VELIKO SKLADIŠTE OBUĆE

Veliki izbor ljetne obuće!

tvrtke „Alfred Fränkel Commandit Gesellschaft“ (ex Müdling), zastupnik ANTE ERGA.

Via Sergia broj 14.

PULA

Via Sergia broj 14.

Stalne cijene označene su na popletima.

Cipele za muškarce na steznik K 7— i više, za vezanje K 7-50 i više. — Cipele za gospodje na steznik K 6— i više, za vezanje K 6-50, na puceta K 6-80. — Veliki izbor cipela za uniforme. Cipele iz kože Box calf i Chevreaux, za gospoda i gospodje.

Ivan M. Žic

PULA

Admiralska ulica broj 12.

Časti se preporučiti p. n. općinstvu svoj jeftini cjenik vina iz vlastitih vinograda.

Cjenik vina:

Viško crveno	52 i 56 p.
bijelo	52 i 56
Istarsko crveno	36 i 40
bijelo	36 i 40
Dalmatinsko crveno	40 i 44
bijelo	44 i 48
Šiler (Opollo)	44 i 48
Terrano	36 i 40
Muškat bijeli, sladak	48 i 52
crveni,	52 i 56
Refusco	K 1-60
Marsala	1-40
Vermouth	1-20

Osobito se preporuča crvena vina slabokrvnima.

Kod naručbe molim označiti točan naslov.

KONRAD WESIAK

vojnički i civilni krojač

PULA, Via Arena (a kući c. k. suda).

Preporuča p. n. gg. grada i okolice svoj moderno uređeni

krojački salon.

Cijenjene naručbe obavlja savjesno i brzo te uz umjerene cijene.

Restauracija

NARODNI DOM

Pula, Viale Carrara.

Preporuča se p. n. općinstvu kao jedina hrvatska restauracija Pule.

Toči se najbolje istarsko, dalmatinsko, štajersko vino te Budjehovačko crno i bijelo pivo.

Zajuttrak svaki dan na izbor!

Primaju se i abonenti na koštu.

Podvorba brza a cijene umjerene.

Gostiona

Andemo de Orlic

Pula — Via Muzio, 8.

Toči najbolja istarska i dalmatinska vina

Budjehovačko pivo.

Jela uvijek na pretek. — Prima i abonente.

KAVANA

Narodni Dom

Pula, Viale Carrara.

Kavana drži sve vidjenije hrvatske, njemačke i talijanske novine. Providjena je sa dva biljara i mnogo drugih igraćih sprema.

Toči se najbolja vrst pića.

Podvorba brza. Cijene umjerene.

Preporuča se toplo p. n. općinstvu.

IVAN I NIKOLA ORLIĆ

trgovina vina iz vlastitih vinograda.
Barke: „Dobra Marija“ i „Gospa od Trstara“
Skladište: PULA, Piazza Ninfes br. 1.
Preporučamo: Viška vina crvena i bijela. — Istarska vina crvena i bijela. — Šiler (Opollo). — Teran. — Muškat bijeli (sladak). — Muškat crveni (sladak). — Refusko.

Naručbe obavljaju se brzo i savjesno!
Na zahtjev uzorke i cjenik vine franko.

Ante Tranfić - Pula

na uglu ulice Carducci i ulice S. Martino (ex ulica Circonvallazione).

Prvo i najveće skladište svakovrsnog vina i maslinovog ulja. — Točna i solidna poslužba. — Cijene umjerene. Izvolite zahtjevati cjenik.

Lacko Križ

zastupnički i komisionalni posao
Pula, Porta s. Giovanni
(corte Forbeseri.)

Zastupstvo Češke Budjehovačke pive u bačvicama i bocama uz veoma povoljne cijene. Glavno zastupstvo Prvog češkog sveopćeg društva za osjegovavanje života uz najmodernije tarife i povoljne uvjete. — Zastupstvo osjegovanja proti požaru i nezgodam itd.